

[121. 15.]

BIJLAGE N.

OVERZIGT der Koninklijke beslissingen in geschillen van bestuur, betreffende het ~~onderwijs~~ onderwijs, gedurende het jaar 1876. (Vervolg van bijlage H van het vorig Verslag.)

LXXIX.

Beroep van den raad der gemeente Monster, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, bevelende de oprigting eener school voor openbaar lager onderwijs in het gehucht Quintsheul.

27 Maart 1876, n°. 10.

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het beroep van den gemeenteraad van Monster, van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, van 5/13 October II., n°. 1, waarbij de oprigting eener school voor openbaar lager onderwijs in het gehucht Quintsheul der gemeente Monster is bevolen;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 14den Maart 1876, n°. 2;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Maart 1876, n°. 43, 5de afdeling;

Overwegende, dat de gemeenteraad van Monster naar aanleiding van bij hem ingekomen verzoekschriften, in zijne vergadering van 28 Augustus II. besloot het voorstel tot oprigting eener vierde school, welke te Quintsheul zou gevestigd worden, niet aan te nemen;

dat Gedeputeerde Staten, ná door den burgemeester met dit besluit te zijn bekend gemaakt en een plaatselijk onderzoek te hebben ingesteld, bij besluit van 5/13 October II. de oprigting eener openbare school in het gehucht Quintsheul bevalen;

dat de gemeenteraad van Monster, van dit besluit bij Ons in beroep gekomen, aanvoert, dat de oprigting eener nieuwe openbare school te Quintsheul in hunne gemeente onnoodig is, omdat eerlang welligt eene bijzondere school aldaar zal verrijzen, en overigens de kinderen uit Quintsheul hetzij te Wateringen, hetzij te Poeldijk, de school kunnen bezoeken;

Overwegende, dat het aantal kinderen te Quintsheul dat den leeftijd bereikt heeft om ter school te gaan, 65 bedraagt;

dat de gemeenteschool van Wateringen de naastbijgelegen is en door de kinderen uit Quintsheul in een half uur kan bereikt worden;

dat dat schoolbezoek aldaar echter niet berust op eene gemeenschappelijke regeling tusschen Wateringen en Monster, als in art. 121 der gemeentewet genoemd, of op eenige verbindtenis, en daarenboven de plaatsruimte aldaar onvol-

doende is voor het aantal kinderen uit Quintsheul, dat behoefte heeft aan onderwijs;

dat de gemeenteschool van Poeldijk meer dan één uur gaans van Quintsheul gelegen is, en de weg daarheen voor kinderen van jeugdigen leeftijd ongeschikt en gevaarlijk is, daar hij toch loopt over naauwe paadjes langs weteringen en over tal van enge plankjes en bruggetjes;

dat dan ook de behoefte aan eene school te Quintsheul algemeen wordt erkend en ook blijkt uit het beweren, dat het voornemen bestaat eene bijzondere. Roomsche-Katholieke school aldaar op te rigten; dat echter van de uitvoering van dat voornemen niets is gebleken, en dat de voorziening in de behoefte aan voldoende lager onderwijs niet kan worden afhankelijk gesteld van later op te rigten bijzondere scholen, maar bij de beoordeeling van het al of niet voldoende van het getal der openbare scholen alleen mag worden acht gegeven op hetgeen werkelijk in de gemeente bestaat;

dat derhalve geene voldoende gronden aanwezig zijn om te voldoen aan het verzoek van den gemeenteraad van Monster;

Gezien art. 17 der wet van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het hierboven vermeld besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, het verzoek van den raad der gemeente Monster af te wijzen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 27sten Maart 1876.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.

LXXX.

Beroep van den gemeenteraad van Koudekerk, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, waarbij is bevolen dat het onderwijs op de dagschool voor

openbaar lager onderwijs in die gemeente ook zal omvatten dat in de beginselen der Fransche en Hoogduitsche talen en de wiskunde.

24 April 1876, n°. 13.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den gemeenteraad van Koudekerk, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 9/18 November 1875, n°. 59, waarbij is bevolen dat het onderwijs op de dagschool voor openbaar lager onderwijs in die gemeente ook zal omvatten dat in de beginselen der Fransche en Hoogduitsche talen en der wiskunde;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 April 1876, n°. 7;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 April 1876, n°. 39, 5de afdeeling;

Overwegende, dat de gemeenteraad van Ons de vernietiging van gezegd bevel heeft verzocht, op grond dat in de bestaande school voor openbaar lager onderwijs van gemeentewege de gelegenheid is geopend om, des avonds, tegen betaling van een matig schoolgeld, onderwijs in de beloofde vakken te ontvangen; dat van die gelegenheid slechts door acht leerlingen wordt gebruik gemaakt; dat geen twintig kinderen zouden zijn aan te wijzen, waarvan onmiddellijk deelneming aan het meer uitgebreid lager onderwijs op de dagschool kan worden verwacht; dat de invoering van het meer uitgebreid lager onderwijs op de dagschool nadeelig zou zijn voor het gewoon lager onderwijs; dat de opheffing der avondschool veel bezwaar zou opleveren voor de kinderen uit den ambachtsstand; dat in de gemeente Koudekerk, die slechts ongeveer 1300 inwoners telt, aan de wettelijke voorschriften ruimschoots is voldaan, en dat er geene termen zijn om nog uitbreiding van het onderwijs te bevelen;

Overwegende, dat een aantal ingezetenen der gemeente Koudekerk hun verlangen hebben te kennen gegeven, dat het onderwijs op de openbare lagere school mogt worden uitgebreid;

dat de burgemeester heeft verklaard die uitbreiding zeer wenschelijk te achten, en dat zoowel de schoolopziener, als de inspecteur van het lager onderwijs, krachtig daarop hebben aangedrongen;

dat het geringe bezoek van de tegenwoordige avondschool klaarblijkelijk alleen is toe te schrijven aan de omstandigheid, dat de ouders bezwaar maken hunne meestal jeugdige kinderen, nadat zij reeds gedurende vijf uren de dagschool voor gewoon lager onderwijs hebben bezocht, ten derden male, in den avond, langs open buitenwegen, ter school te zenden;

dat de behoefte aan uitbreiding van het openbaar lager onderwijs verder blijkt uit de omstandigheid, dat de hoofdonderwijzer reeds nu in zijne vrije uren privaat onderrigt in de vakken van meer uitgebreid lager onderwijs geeft, en in het algemeen ook uit de daadzaak, dat werkelijk ook thans meer uitgebreid lager onderwijs wordt gegeven, doch slechts op de avondschool, waardoor velen belet worden daarvan gebruik te maken;

dat niet is gebleken, dat die uitbreiding onmogelijk zou zijn;

dat Gedeputeerde Staten, op wie de verpligting rust, om in dat geval de uitbreiding te bevelen, zeker ook de bevoegdheid hebben om voor te schrijven de wijze, waarop aan de behoefte moet worden tegemoet gekomen, daar anders een gemeentebestuur het in zijne magt zou hebben om het bevel doelloos te maken;

dat de overige bezwaren van den appellant evenzeer ongegrond zijn;

dat uit het bevel van Gedeputeerde Staten toch niet behoefte voort te vloeijen, dat de gelegenheid om des avonds meer uitgebreid lager onderwijs te ontvangen moet worden opgeheven, en dat het schooltoezigt heeft verklaard, dat bij de invoering der regeling, zoo als die door Gedeputeerde Staten wordt verlangd, het gehalte van het gewoon lager onderwijs, wel verre van te verminderen, vermoedelijk zal verbeteren;

Gezien de wet van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te handhaven het bovenvermelde besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 9/18 November 1875 en het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 24sten April 1876.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.

LXXXI.

Beroep van den raad der gemeente Alkemade tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, waarbij goedkeuring is onthouden aan de door dien raad vastgestelde nieuwe regeling van de jaarwedden der onderwijzers aan de openbare lagere scholen in die gemeente.

18 Mei 1876, n°. 11.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op een adres van den raad der gemeente Alkemade, daarbij Onze voorziening inroepende tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 18 December 1875, n°. 59, waarbij goedkeuring onthouden is aan de door dien raad bij zijn besluit van 7 December jl. vastgestelde nieuwe regeling der jaarwedden voor de onderwijzers op de openbare lagere scholen in die gemeente;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 4den Mei 1876, n°. 13;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Mei 1876, n°. 25, 5de afdeeling;

Overwegende:

dat de gemeenteraad, nadat de vroeger bestaan hebbende regeling der onderwijzersjaarwedden door Gedeputeerde Staten onvoldoende was verklaard, met het oog op de toegenomen behoeften en de gestegen prijzen der noodzakelijke middelen van bestaan, op 7 December 1875 eene nieuwe regeling heeft gemaakt, weinig verschillende van eene vorige, welke als onvoldoende is beschouwd, en volgens welke als jaarwedde werd toegekend: aan de hoofdonderwijzers te Roelofsarendsveen f 700, te Rijpwetering f 650, te Oude-Wetering f 600, te Nieuwe-Wetering f 550, voorts aan ieder hunner teruggave van het bedrag van hunnen aanslag in de Rijks personele belasting, voor zoveel de drie eerste grondslagen betreft, het genot van vrije woning met tuin, en eene veranderlijke toelage, bestaande uit drie vijfde van het bedrag der vergoeding voor toelating van nabij wonende kinderen uit

andere gemeenten, en aan den hulponderwijzer, ingevolge art. 20 der wet op het lager onderwijs, staande aan het hoofd eener kleine openbare lagere school aan de Kaag f 400, benevens f 100 voor het gemis van vrije woning, en dezelfde veranderlijke toelage van drie vijfde der zoo even genoemde vergoeding;

dat Gedeputeerde Staten van Zuidholland, geheel in overeenstemming met het gevoelen van den provincialen inspecteur van het lager onderwijs en van den schoolopziener in het 4de district, aan deze regeling, wegens het onvoldoende bedrag der alzoö bepaalde jaarwedden, de vereischte goedkeuring hebben onthouden;

dat de door den raad vastgestelde bezoldigingen in den tegenwoordigen tijd, bij de gestegen prijzen der noodigste levensbehoeften, werkelijk geacht moeten worden niet in verhouding te staan tot de maatschappelijke stelling der onderwijzers en het werk, dat van hen gevorderd wordt; zijnde die bezoldigingen dan ook minder, dan zij bepaald zijn voor onderwijzers aan openbare lagere scholen in de meeste gemeenten van Zuidholland welke ten opzichte dier jaarwedden met de gemeente Alkemade vergeleken mogen worden, terwijl toch de financiële toestand dezer laatstgenoemde gemeente gunstig te noemen is;

dat de gemeenteraad derhalve alsnog eene zoodanige regeling, met verhooging der onderwijzers-jaarwedden, behoort te maken, dat daarop billijkerwijze de goedkeuring van hooger gezag mag worden verwacht;

Gezien art. 13 der wet van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 18 December 1875, het daartegen ingesteld beroep van den gemeenteraad van Alkemade ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 18den Mei 1876.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.

XXII.

Beroep van den raad der gemeente Middelburg, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien raad tot vaststelling der jaarwedden van eenige hulponderwijzers aan de openbare lagere scholen.

21 Junij 1876, n°. 13.

WIJ WILLEM III, KONING.

Beschikkende op het beroep van den gemeenteraad van Middelburg van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland van 21/28 Januarij jl., n°. 31, waarbij goedkeuring wordt onthouden aan het Raadsbesluit van 22 December jl., n°. 16, tot vaststelling der jaarwedden van eenige hulponderwijzers aan de openbare lagere scholen;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 7 Junij 1876, n°. 20;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Junij 1876, n°. 48, 5de afdeling;

Overwegende, dat de gemeenteraad van Middelburg, bij besluit van 1 October jl. de jaarwedden der hulponderwijzers en hulponderwijzeressen op de scholen voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs op nieuw regelande, daarbij onder andere bepaalde, dat de jaarwedden van den 2den en 3den hulponderwijzer op de school C zouden bedragen voor den eersten f 600 's jaars en voor den tweeden f 550 's jaars en die van den 1sten hulponderwijzer op de school D f 550 's jaars;

dat, nadat Gedeputeerde Staten dit besluit hadden goedgekeurd, de gemeenteraad op 22 December besloot de drie bedoelde jaarwedden te verminderen op f 575, f 525 en f 475, op grond dat de drie genoemde hulponderwijzers weigerden zich te verbinden geen verzoek om ontslag te zullen indienen dan tegen het einde van eenen cursus, uitgezonderd het geval eener benoeming tot hoofdonderwijzer, terwijl de gemeenteraad deze voorwaarde, buiten voorkennis echter van Gedeputeerde Staten, verbonden had aan de tractementsverhoogen;

dat Gedeputeerde Staten, na den schoolopziener en den inspecteur van het lager onderwijs te hebben gehoord, bij resolutie van 21/28 Januarij ll. hunne goedkeuring aan gemeld besluit van den gemeenteraad van 22 December onthielden, op grond dat de genoemde voorwaarde niet was opgenomen in het besluit van 1 October en dus door hen niet was goedgekeurd, terwijl zij daarenboven, zoo al niet bepaaldelijk in strijd met de wet, dan toch ongetwijfeld niet in het belang van het onderwijs is te achten;

dat de gemeenteraad, van dit besluit bij Ons in beroep komende, aanvoert, dat volgens art. 19 der wet op het lager onderwijs het niet verboden is huishoudelijke voorwaarden te stellen, waartoe het hier behandelde behoort, en dat het genomen is in het belang van het onderwijs;

overwegende, dat de verhooging der jaarwedden bij het besluit van 1 October heeft plaats gehad voor alle hulponderwijzers en dat van de bedoelde voorwaarde in het besluit geene melding is gemaakt en deze niet ter kennis is gebracht van Gedeputeerde Staten;

dat de Staten bij hun besluit van 8 October ll. met den gemeenteraad van meening waren, dat eenige verhooging der jaarwedde billijk was, en het daartoe strekkend besluit van 1 October hebben bekrachtigd;

dat zij te regt hunne goedkeuring hebben onthouden aan het besluit van den gemeenteraad van 22 December, waarbij de jaarwedden van drie hulponderwijzers werden teruggebracht tot het bedrag, zoo als zij dat genoten vóór den 1sten October, enkel op grond dat zij zich aan de bedoelde voorwaarde niet hebben willen onderwerpen; dat toch de jaarwedden der drie hulponderwijzers, bij het besluit van 1 October geregeld, als redelijk en niet te hoog moesten worden beschouwd, en het niet kan opgaan, wegens de niet vervulling dier voorwaarde, met de jaarwedde zoo naauw zamenhangende en die door Gedeputeerde Staten niet zou zijn goedgekeurd, de jaarwedden te verminderen;

dat bij het bestaan van het besluit van 1 October, voor alle hulponderwijzers en hulponderwijzeressen geldende, geene vermindering der jaarwedden van drie hulponderwijzers te pas komt die niet gegrond wordt op de bewering, dat die tractementen te hoog zijn;

dat er derhalve geene termen zijn om aan het verzoek van adressant te voldoen;

Gezien de wet van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland van 21/28 Januarij ll., het daartegen

door den gemeenteraad van Middelburg ingesteld beroep te verklaren ongegrond.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 21sten Junij 1876.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.

LXXXIII.

Beroep van den gemeenteraad van Middelburg, van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, waarbij goedkeuring is onthouden aan het raadsbesluit tot nadere regeling van de jaarwedden der hulponderwijzers aan de school C voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs voor jongens aldaar.

16 Julij 1876, n°. 3.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van den gemeenteraad van Middelburg van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland van 31 Maart ll., n°. 31, waarbij goedkeuring is onthouden aan het raadsbesluit van 21 Maart te voren, n°. 11, houdende nadere regeling der jaarwedden van de hulponderwijzers op de school C voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs voor jongens aldaar;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 5den Julij 1876, n°. 36;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Julij 1876, n°. 60, 5de afdeling;

Overwegende, dat in voormeld raadsbesluit van 21 Maart ll., n°. 11, de voorwaarde is opgenomen dat de tegenwoordige hulponderwijzers, om in het genot te komen van de hun bij dat besluit toe te kennen verhooging van jaarwedde, en zij die later voor deze betrekking willen in aanmerking komen, zich moeten verbinden geen verzoek om ontslag te zullen indienen dan tegen het einde van eenen jaarlijkschen cursus, uitgezonderd in het geval van benoeming tot hoofd eener school;

dat Gedeputeerde Staten van Zeeland, met het oog op bovenomschreven voorwaarde, bij hun voormeld besluit van 31 Maart ll., n°. 31, op daarbij uiteengezette gronden geweigerd hebben hunne goedkeuring aan meergemeld raadsbesluit van 21 Maart ll., n°. 11, te verleenen en dat appellant alsnu verzoekt, dat door Ons alsnog die goedkeuring verleend worde;

Overwegende, wel is waar, dat gestadige verandering van het onderwijzend personeel, vooral wanneer dit voortvalt in den loop van een schooljaar, nadeelig is voor het onderwijs; dat echter de bij raadsbesluit van 21 Maart ll., n°. 11, gestelde voorwaarde, ten doel hebbende dit nadeel tegen te gaan, hoogst bezwarend te achten is voor de aanwezige onderwijzers, die aldus genoodzaakt worden of de vrijheid prijs te geven, die aan andere gemeente-ambtenaren niet wordt onthouden, om namelijk op het tijdstip dat hun belang zulks medebrengt, hunne betrekking te verlaten, of wel het genot te missen van zoodanige verhooging van jaarwedde als de gemeenteraad zelf, blijkens eigen raadsbesluit, voegzaam en billijk oordeelt; dat de

aanwezige hulponderwijzers aldus zich genoopt zullen zien de gemeente te verlaten en anderen zullen afgeschrikt worden zich aan eene school te Middelburg te verbinden;

dat mitsdien de gestelde voorwaarde met het wel begrepen belang van het openbaar lager onderwijs niet is te rijmen en geene goedkeuring verdient;

Gezien de wet van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van 31 Maart ll., n°. 31, het daartegen ingesteld beroep te verklaren ongegrond.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 16den Julij 1876.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken.

HEEMSKERK.

LXXXIV.

Beroep van den raad der gemeente Schoonhoven van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van dien raad tot nadere regeling van de jaarwedden der hulponderwijzers aan de school voor meer uitgebreid lager onderwijs.

8 November 1876, n°. 15.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, door den raad der gemeente Schoonhoven bij Ons ingesteld van het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 6/13 Junij 1876, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den raad van 6 Maart 1876;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 25 October 1876, n°. 62;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 November 1876, n°. 32, 5de afdeling;

Overwegende, dat door Gedeputeerde Staten van Zuidholland op 14 Februarij 1876 is goedgekeurd een besluit van den raad van Schoonhoven, gedagteekend 30 December 1875

3 Februarij 1876, inhoudende dat de jaarwedde van de hulponderwijzers en hulponderwijzeressen aan de school voor meer uitgebreid lager onderwijs zal bedragen f 725, zoo zij op zich zelven woonachtig zijn, doch f 625 zoo zij bij den hoofdonderwijzer inwonen, welk raadsbesluit de burgemeester opgeeft te hebben opgemaakt, naar aanleiding van het in de vergadering van 30 December beslotene en te hebben voorgelezen in de raadsvergadering van 3 Februarij;

dat de raad, bij gelegenheid dat hem de door Gedeputeerde Staten verleende goedkeuring werd medegedeeld, is opgekomen tegen den inhoud van het goedgekeurde raadsbesluit;

dat namelijk de raad beweert op 30 December 1875, wat betreft de school voor meer uitgebreid lager onderwijs alléén voor de hulponderwijzers bepaald te hebben, dat hunne jaarwedde f 625 zou bedragen, indien zij, zoo als vroeger steeds gewoonte geweest was, bij den hoofdonderwijzer inwoonden, en f 725 in het geval, waarvan onlangs een voorbeeld was voorgekomen, dat zij niet bij den hoofdonderwijzer inwoonden; maar niet bedoeld te hebben iets nieuws vast te stellen ten aanzien van de hulponderwijzers, wier jaarwedde f 625 bedroeg en die nooit bij den hoofdonderwijzer had ingewoond;

dat daarom de raad bij besluit van 6 Maart 1876 het raadsbesluit van ^{30 December 1875}_{3 Februarij 1876} heeft ingetrokken en alleen voor de hulponderwijzers aan de school voor meer uitgebreid lager onderwijs de jaarwedde bepaald heeft op f 625 indien zij bij den hoofdonderwijzer gehuisvest zijn, en op f 725 indien zij niet bij hem gehuisvest zijn;

dat Gedeputeerde Staten aan dit raadsbesluit van 6 Maart bij besluit van 6/13 Junij hunne goedkeuring hebben onthouden, hoofdzakelijk op grond dat het besluit van 30 December 1875, ofschoon de raad beweert, dat het zijne bedoeling niet uitdrukt, door den burgemeester stellig verklaart wordt aan den raad te zijn voorgelezen en geene bedenking ontmoet te hebben, zoodat dit besluit ongetwijfeld als een wettig raadsbesluit is aan te merken, en dat er geene voldoende reden is aangevoerd, waarom de bij dat besluit bepaalde jaarwedde der hulponderwijzers aan de school voor meer uitgebreid lager onderwijs thans weder zou worden verminderd en op een lager cijfer gesteld dan de jaarwedde der hulponderwijzers aan die school;

Overwegende dat het besluit van ^{30 December 1875}_{3 Februarij 1876} behalve dat de burgemeester stellig verklaart, dat het in de vergadering van den raad is voorgelezen en goedgekeurd, ook in ieder geval niet ontkend wordt alle uiterlijke teekenen van een werkelijk raadsbesluit te hebben vertoond; dat de raad zelf het als zoodanig heeft behandeld door het bij besluit van 6 Maart in te trekken, en dat het dan ook als zoodanig moet worden beschouwd;

dat nu bij dat besluit aan de hulponderwijzers aan de school voor meer uitgebreid lager onderwijs eene hoogere jaarwedde ten bedrage van f 725 is toegekend in hetzelfde geval, waarin die hoogere jaarwedde bij datzelfde besluit ook aan de hulponderwijzers werd toegekend, het geval namelijk dat zij niet bij den hoofdonderwijzer gevestigd waren en daardoor meer uitgaven te bestrijden hadden;

dat, behalve de bewering dat het bedoelde besluit niet den wil van den raad zou hebben uitgedrukt, welke bewering niet in aanmerking kan komen, zoodra het besluit als een geldig raadsbesluit wordt aangemerkt, geene reden is aangevoerd, waarom bij uitzondering voor de hulponderwijzers aan de school voor meer uitgebreid lager onderwijs de jaarwedde ook voor het geval van niet inwoning bij den hoofdonderwijzer tot het lagere bedrag van f 625 zou behooren te worden teruggebracht;

dat Gedeputeerde Staten derhalve teregt hunne goedkeuring aan het raadsbesluit van 6 Maart hebben onthouden;

Gezien de wet op het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het beklagde besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 6/13 Junij 1876, het daartegen ingestelde beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden

gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 8sten November 1876.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.

LXXXV.

Beroep van TH. VAN DER VELDEN Jr., hulponderwijzer te Amsterdam, van een besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland, waarbij hem vergunning is geweigerd om gelijktijdig met zijne genoemde betrekking die van onderwijzer in de godsdienst bij de Vereenigde Doopsgezinde gemeente te bekleeden.

12 December 1876, n°. 20.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van TH. VAN DER VELDEN Jr., hulponderwijzer te Amsterdam, van een besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland dd. 16 Augustus jl., waarbij hem vergunning is geweigerd om gelijktijdig met zijne genoemde betrekking te bekleeden die van onderwijzer in de godsdienst bij de Vereenigde Doopsgezinde gemeente aldaar;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 14 November 1876, n°. 67);

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 December 1876, n°. 42, 5de afdeeling;

Overwegende, dat appellant, derde hulponderwijzer aan de openbare tusschenschool, lit. C, te Amsterdam, door den kerkeraad der Vereenigde Doopsgezinde gemeente aldaar tot godsdienst-onderwijzer benoemd, zich, naar aanleiding van art 24 der wet op het lager onderwijs, tot Gedeputeerde Staten van Noordholland gewend heeft met verzoek om hunne goedkeuring te verleen en op het bekleeden van de genoemde betrekking, en, nadat deze dit hadden geweigerd, van hunne beschikking bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende, dat de genoemde betrekking, ofschoon tot de kerkelijke bedieningen behorende, echter niet van dien aard is, dat zij den openbaren onderwijzer, die haar waarneemt, afhankelijk maakt of onder den invloed plaatst van een geestelijk gezag, of eenigermate de onpartijdigheid, die in hem gevorderd wordt, in gevaar brengt;

dat ook in dit geval geene bijzondere bedenkingen tegen de waarneming dier betrekking door den hulponderwijzer bestaan;

dat blijkens de ingewonnen amtsberigten, uit de gelijktijdige vervulling der bedoelde betrekkingen geene schade voor de behoorlijke waarneming der betrekking van hulponderwijzer te duchten is;

Gezien art. 24 der wet van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103) op het lager onderwijs en de artt. 39 en 40 der wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* n°. 129);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland van 16 Augustus 1876, n°. 2, aan TH. VAN DER VELDEN Jr. voornoemd de gevraagde ver-

gunning tot het gelijktijdig waarnemen der bedoelde kerkelijke bediening te verleenen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en te gelijk met het rapport van Onzen genoemden Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 12den December 1876.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.

LXXXVI.

Vernietiging van besluiten van den raad der gemeente Alblasserdam, tot tijdelijke aanstelling van onderwijzend personeel.

April 1876, n°. 23.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Maart 1876, n°. 40, 5de afdeeling;

Overwegende:

dat de gemeenteraad van Alblasserdam, bij besluit van 21 December 1870, heeft bepaald dat in het vervolg aan de openbare scholen aldaar geen onderwijzers meer zullen worden aangesteld dan voor één jaar met stilzwijgende continuatie, indien drie maanden vóór het verstrijken van dien termijn, door het gemeentebestuur geene schriftelijke opzegging aan den betrokken onderwijzer is gedaan;

dat de raad, ten gevolge daarvan, bij besluit van 5 April 1875, eenen hoofdonderwijzer aan de openbare school voor meer uitgebreid lager onderwijs voor één jaar heeft benoemd, met bepaling dat zijne functie bij gemis van kennisgeving minstens één jaar te voren geacht moet worden stilzwijgend van jaar tot jaar te worden gecontinueerd, en dat hij bij besluit van 7 September daaraanvolgende eenen hulponderwijzer aan de school voor gewoon lager onderwijs heeft benoemd, voorloopig voor den tijd van één jaar, met bepaling dat deze tijdelijke benoeming zou geacht worden door eene definitive te zijn vervangen zoo vóór het verstrijken van dien termijn geene opzegging was gedaan;

dat de raad bij besluiten van 13 October en 15 November 1875, met wijziging in zooverre van zijn besluit van 21 December 1870, heeft bepaald dat voor het vervolg de aanstelling van onderwijzers steeds zal plaats hebben voor één jaar, als proefjaar, om daarna, zoo de onderwijzer geschikt bleek te zijn, in eene definitive benoeming voor onbepaalden tijd te worden veranderd;

dat het ontslag, voor zoover de onderwijzers dit niet zelfden aanvragen, volgens art. 22, 4de lid, der wet van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103), wordt verleend door den gemeenteraad op voordragt van burgemeester en wethouders en den districts-schoolopziener;

dat hierin voor de onderwijzers een waarborg is gelegen dat zij niet willekeurig door den raad zullen worden ontslagen, en deze waarborg hun zou worden ontnomen, indien het den raad vrijstond te bepalen dat de onderwijzers door eene enkele opzegging uit hunne betrekking zullen zijn ontslagen na verloop van den tijd waarvoor zij zijn aangesteld;

dat de wet tijdelijke waarneming alleen toelaat in het geval en op de wijze bedoeld bij het negende lid van art. 22, namelijk wanneer in geval van schorsing, ontslag of ontstentenis van den hoofd- of hulponderwijzer, in de tijdelijke waarneming der opengevallen plaats moet worden voorzien;

dat de gemeenteraad onbevoegd is dit voorschrift tot andere gevallen uit te breiden;

dat bovendien de vervanging eener tijdelijke opdragt door eene definitive benoeming, zoo als in de bedoelde raadsbesluiten is voorgeschreven, in strijd zou zijn met art. 22, 1ste en 2de lid der aangehaalde wet, waarbij de wijze is bepaald waarop de benoeming der onderwijzers behoort te geschieden;

dat eene tijdelijke aanstelling voor de onderwijzers het nadeel zoude medebrengen dat de jaren gedurende welke zij krachtens die opdragt werkzaam zijn, niet in aanmerking mogen komen bij de berekening van hun pensioen;

dat derhalve de bovenvermelde besluiten van den gemeenteraad van Alblasserdam, van 20 December 1870, 5 April, 7 September, 13 October en 15 November 1875, in strijd zijn met de wet;

Gelet op art. 22 der wet van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103) en artt. 153 en 158 der wet van 29 Junij 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Den Raad van State gehoord, advies van 28 Maart 1876, n°. 10;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 6 April 1876, n°. 28, 5de afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bovenvermelde besluiten van den raad der gemeente Alblasserdam van 20 December 1870, 5 April, 7 September, 13 October en 15 November 1875, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in afschrift aan den Raad van State medegedeeld en in het *Staatsblad* geplaatst zal worden.

's Gravenhage, den 8sten April 1876.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.

LXXXVII.

Geschil tusschen de gemeenten Giessen-Nieuwkerk en Peursum over de verhooging der jaarwedden van den hoofd- en hulponderwijzer harer gemeenschappelijke openbare lagere school.

19 Februarij 1877, n°. 27.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de stukken betreffende een, door Gedeputeerde Staten van Zuidholland, aan Onze beslissing onderworpen geschil tusschen de gemeenten Giessen-Nieuwkerk en Peursum over de verhooging der jaarwedden van den hoofd- en hulponderwijzer harer gemeenschappelijke openbare lagere school;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van

bestuur, gehoord, advies van den 7den Februarij 1877, n°. 86;

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 Februarij 1877, n°. 69, 5de afdeeling;

Overwegende:

dat de beide genoemde gemeenten, in September 1860, ingevolge art. 121 der gemeentewet, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, eene overeenkomst hebben gesloten omtrent eene gemeenschappelijke school voor openbaar lager onderwijs;

dat in die overeenkomst onder anderen is bepaald, dat de jaarwedde van den hoofdonderwijzer, wat den tegenwoordigen betreft, zou bedragen f 700, voorts dat die jaarwedde voor $\frac{3}{4}$ zou komen ten laste van Giessen-Nieuwkerk, en voor $\frac{1}{4}$ ten laste van Peursum;

dat de toenmalige hoofdonderwijzer eenigen tijd daarna is gepensioneerd, en dat toen door beide gemeenten is overeengekomen om zijnen opvolger voorloopig toe te kennen eene jaarwedde van f 600; dat omstreeks 1873 nog is aangesteld een hulponderwijzer, aan wien, met onderling goedvinden, is toegekend eene jaarwedde van f 425;

dat ook deze latere regeling door Gedeputeerde Staten is goedgekeurd;

dat de beide onderwijzers zich in Augustus 1876 hebben gewend tot de raden der betrokken gemeenten, met verzoek om verhooging hunner jaarwedden;

dat het gemeentebestuur van Peursum eene verhooging der jaarwedde van den hoofdonderwijzer tot f 700 en van den hulponderwijzer tot f 550 billijk en in het belang van het onderwijs wenschelijk oordeelt, maar dat het gemeentebestuur van Giessen-Nieuwkerk verklaart dat de financiële toestand der gemeente nog niet van dien aard is, om de jaarwedde te brengen tot het voorgestelde cijfer;

dat Gedeputeerde Staten, na eene vruchteloze poging om Giessen-Nieuwkerk te overreden, Onze beslissing hebben ingeroepen, krachtens art. 122 der gemeentewet of art. 132 der Grondwet en art. 147 der provinciale wet;

Overwegende:

dat in de overeenkomst duidelijk is omschreven tot welk

bedrag iedere gemeente voor de kosten aansprakelijk zal zijn, en dat dan ook geen geschil bestaat over de verdeling der kosten; dat evenmin geschil bestaat over de hoegroothed der jaarwedden, die, *ingevolge de gesloten overeenkomst*, moeten betaald worden;

dat dus art. 122 der gemeentewet hier geene toepassing kan vinden, al mogt men zelfs dat artikel in dien uitgebreiden zin kunnen opvatten, dat het op het oog zou hebben ieder geschil dat zijn oorsprong vindt in de kosten, uit eene gemeenschappelijke regeling voortvloeiende;

dat overigens, ingevolge de voorlaatste zinsnede van art. 19 der wet tot regeling van het lager onderwijs, de jaarwedden en toelagen der onderwijzers, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, worden bepaald door den gemeenteraad;

dat deze uitsluitende bevoegdheid der gemeenteraden geene beperking ondergaat ingeval twee of meer naburige gemeenten, met in acht neming van art. 121 der gemeentewet, zich vereenigd hebben tot het oprigten en in stand houden eener gemeenschappelijke school, en dat mitsdien, waar sprake is van verhooging van jaarwedden, ten behoeve der onderwijzers van zoodanige gemeenschappelijke school, die verhooging alleen kan uitgaan van het gemeen overleg der betrokken gemeenteraden;

Gezien de artt. 122 der gemeentewet, 132 der Grondwet, 147 der provinciale wet en 19, voorlaatste alinea, der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te verklaren, dat er voor Ons geene termen bestaan om in dit geschil over de jaarwedden eene beslissing te geven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

'sGravenhage, den 19den Februarij 1877.

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

HEEMSKERK.